

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kranjska deželna zastava je — belo-modro-rudeča trobojnica.

II.

Počno naj naši nemškutarski in vlaški soperniki, kar hoté, kranjske dežele zastava je bila, je in bode — belo-modro-rudeča trobojnica!

Belo-modro-rudeča („periweis-blau-roth“) je bila deželna zastava kranjska iz prvega početka do l. 1463.

A l. 1463. dne 12. prosinca dovolil je cesar Friderik IV. deželnim stanovom kranjskim, da smejo v svoj grb namesto bele barve vzeti zlatorumeno in kranjska zastava bila je od tega časa zlatorumena-modro-rudeča.

Toda, ko se je bil Ferdinand I. 1836. ponesaril, določil je z dvorne pisarne razpisom od 31. vinotoka l. 1836, št. 21911, da bode kranjskega vojvodstva deželna barva belo-modro-rudeča, ter da se mora kranjski deželni grb ujemati s prvotnim belo-modro-rudečim deželnim grbom.

In pozneje je notranje ministerstvo z razpisom od 23. septembra 1848. št. 2778, katerega je oznanilo c. kr. ilirsko deželno predsedstvo 29. sept. 1848. št. 241/P (v „Laibacher Zeitung“ od 3. okt. 1848. stran 599.) ukazalo, da deželna barva kranjska mora biti, kakor je uže od nekdaj bila — belo-modro-rudeča — „weis-blau-roth“.

Da našim nemškutarjem in vlahonom jeden pot za vselej — usta zamašimo, hočem dotični razpis c. kr. ilirskega deželnega predsedstva, kakor se nahaja v deželnem arhivu kranjskem, tukaj ad verbum navesti:

Nr. 2411./1195. Präis.

Abschrift.

Mit der am heutigen Tage an das Landes-Präsidium gelangten Eröffnung des Herrn Ministers des Innern vom 23. d. M. Z. 2778 hat derselbe in der Wappen- und rücksichtlich Farben-Frage des Landes Krain, in Berücksichtigung der an ihn von dem Verwaltungsrathe der Laibacher Nationalgarde, von dem hiesigen slovenischen Vereine, und von mehreren Reichstagsdeputirten aus dem Lande Krain in Beantwortung einer speciellen Remonstration des Commandanten der Laibacher Nationalgarde gerichteten Eingaben wörtlich folgendes auszusprechen befunden:

„Da aus den hierorts in dieser Angelegenheit vorgekommenen mehrfachen Verhandlungen und Erörterungen hervorgeht, dass das ursprüngliche Wappen des Landes Krain **perl-weiss, blau und roth** war, wenn gleich später im Jahre 1463 vom Kaiser Friedrich IV. der gemain Landschaft (wie es in der Urkunde lautet) d. i. den Ständen von Krain statt der Perlfarbe die Goldfarbe zugestanden ward, welches Zugeständnisses sich dieselben auch foran bedienten, da mit der erwähnten ursprünglichen alten Landesfarbe, weiss-blau-roth, auch das nach dem Regierungsantritte Sr. Majestät des jetzt regierenden gnädigsten Kaisers Ferdinand im Jahre 1836 neuerdings für das Herzogthum Krain bestätigte und mit Hofkanzleierlass vom 31. Oktober 1836 Z. 21911 bekannt gegebene Wappenbild übereinstimmt, da ferner nach dem Inhalte der oben bemerkten drei neuesten Eingaben mit allem Grunde anzunehmen ist, dass der Wunsch — wenn nicht der Allgemeinheit — doch gewiss der überwiegenden Mehrheit im ganzen Lande Krain, und insbesondere bei der Nationalgarde dahin gerichtet ist, sich der zuletzt bezeichneten alten Landesfarbe (**weiss, blau, roth**) nicht aber der provinzialständischen, als eigentlicher Nationalfarbe zu bedienen, so erachte ich es im Interesse der öffentlichen Ordnung und Ruhe zur Aufrechthaltung derselben für angemessen die anstandslose Erfüllung dieses letzterwähnten Wunsches hiemit zu gestatten und anzuordnen.

Hiebei bleibt es übrigens den dortigen Provinzialständen unbenommen, auch fernerhin von dem obengedachten speciellen Zugeständnisse für sich selbst

Gebrauch zu machen, insoferne sie wirklich darauf einen besonderen Werth legen, und nicht etwa, von nicht patriotischem Sinn geleitet, im wohlverstandenen Interesse der Einheit es vorziehen sollten, auf jenes immerhin eine Sonderung mit sich führende Zugeständnisse zu verzichten, und sich nun der allgemein gewünschten National-Landesfarbe anzuschliessen und zu bedienen.

Jedenfalls ist aber vor der Hand bei bestehenden Wappen auf ständischen und sonstigen öffentlichen Gebäuden, Siegeln und dergleichen, keine Aenderung vorzunehmen, gleichwie auch gemäss der diesfalls abgegebenen Erklärungen des Ministeriums des Aeussern die künftige neue definitive Regulirung des österreichischen Gesamtwappens der neuen Gesetzgebung vorbehalten bleibt.“

Hievon wird die löbliche krain'sche ständische-Verordnete-Stelle zur entsprechenden Beachtung in Kenntniss gesetzt.

Von dem k. k. Landespräsidium

Laibach am 29. Sept. 1848.

Welsersheimb m. p.

An die löbliche krain. ständisch-Verordnete-Stelle in Laibach.

Kaj nas uči ta ministerski razpis?

To-le!

Prvič! Naša kranjska deželna zastava je belo-modro-rudeča trobojnica. Takšna je bila iz prvega početka, takšno nam je tudi cesar Ferdinand dvakrat, l. 1836. in l. 1848. spet potrdil.

Drugič! Zlatorumena-modro-rudeča barva bila je od l. 1463—1836. deželna barva, a sedaj nič več nij, in smejo in morejo jo rabiti samo deželni stanovi, oziroma njih dedič, deželni zbor.

Zatorej Bog poživi našo belo-modro-rudečo deželno zastavo kranjsko, katera se tako lepo in tako pomenljivo ujema tudi s trikoloro — slovansko!

Dragi rojaci, ljubi deželani kranjski!

Listek.

Zrtev ljubosumnosti.

Povest iz Amerike.

(Dalje.)

Evgenij Dunkirk je bil brdák mlad moč; njega lepi duhoviti obraz, njega tajnostne črne oči, vse je pričalo o geniju, kateri je žil njemu v prsih. Škoda, ker ga razmere nijso dovédle do tega, da upotrebi svoje talente v slikarstvu ali pesništvu, a bil je rodóm Škot, dedič plemenitej in bogatej obitelji ter je bival najrajše v novem svetu, kjer mu je prijala svoboda republikanska.

Temu možu je poklonila Matilda srce svoje. Često sta se videvala. Nje krasota se je prikupila umetelnikovemu očesu. Njega bistroumnost je izpoznala nje uma silno oblast, a duša njemu je ostala pokojna. Klanjal se jej je v primernej dalji. Veselilo ga je, ako jej je časih prišel v obližje, toda slutil nij,

da je vzbudil v nje prsih čuvstev, o katerih sam nij imel nikakšnih mislij.

Préprosto zategadelj reče nekoč Matildi: „Kakó ljubeznjiva je vaša sestričina, res ne znam, bi se li bolj čudil nje angeljskemu obrazku, ali nje sladozvenemu glasu.“

Te besede so promenile Matildino neprijaznost do Lole v plameneče sovraštvo.

Brez svoje volje sta si bili dekleti vedno nasprotnici. Preljubeznjivi sta bili in prerazlični, da bi ne obračali vse pozornosti náse. Vendar, kedor koli je čestil Matildino temno lepoto, njemu nij prijala plavolasa Lola, in kedor je proglašal to angeljem, njemu nij vzbujalo ljubezni Matildino ledeno bitje.

Vsak poklon, katerega je prejemale sestričina, je bil pušica Matildi. Vendar vsem bi bila odpustila, da jej le Evgenij Dunkirk nij izkazoval svoje čestitve.

Gospod Gordon je bil mlademu Škotu bankir, in zatorej je ta često zahajal v njega hišo.

Vnel se je za Lolo, slušal nje sladki glas, in presrečen je opazoval, da o njega prihodu obsije nje lice sreče solnčni svit, in vedno globlje se je utapljaj v blaženstvo svojega čuvstva, ne meneč se za temne oblake na čelu Matildinem, niti ne o tem, da so se brezvspešno krčile nje drobne ročice, katerim nij bilo moči odtrgati ga od svojega vzora. Pijan svoje strasti nij imel niti pojma o bolestit Matildinih, katera ga je ljubila neizrečno ognjevit.

Zima je uže minévala in sijajna maskarada je imela skleniti veselice.

Teta Ema je odločila, da sta dekleti najlepši, ako se napravita jedna za „jutro“, druga za „noč“.

„Lola si najbrž izbere svojo opravo sama“, mrzlo zavrne Matilda.

„Strijček naj določi po svojej volji“, se nasmihne Lola.

„Da se opraviš po mojej volji, bi ti ne pristovalo zeló, — najrajšo te vidim v belej tančici.“

Skrbno čujmo in pazimo, da nam naša lepa in krasna belo-modro-rudeča trobojnica od naših političnih sopernikov nikoli omadeževana in psavana ne bode, kakor se jej je uže tolikrat pripetilo. Nikdar ne pozabimo, kaj pomeni naša trobojnica!

Bela barva pomeni, da je krasna dežela naša, da so čisti in čvrsti nje prebivalci, da hoté neomadeževano ohraniti svojo narodnost slovensko.

Modra barva pomeni, da so bistre glave deželani kranjski, da se mora v velkem zboru narodov avstrijskih poslušati tudi njih modra beseda, in da tudi mej učenim svetom rojaci naši niso zadnji ... Valvasor, Vega, Kopitar, Čop!

Rudeča barva pomeni, da kakor od nekda naši očetje, pripravljeni smo tudi mi, svoj slovenski, svoj avstrijski dom braniti pred vsemi sovražniki, ter posvetiti cesarju in domovini svojo rudečo kri in svoje življenje! Bog pozdravi, Bog poživi tedaj našo belo-modro-rudečo trobojnico kranjsko!

Nemškutarjem pa, kateri se o tej stvari hoté natančno poučiti, tem svetujem, da naj čitajo, kaj o naši belo-modro-rudeči deželni barvi piše v svoji kranjski zgodovini (I. 277) g. Aug. Dimitz, o katerem gotovo ne bodo mogli trditi, da nij z dušo in telesom njih privrženec.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. septembra.

Skupni ministerski svet je bil soboto dopoldne na **Dunaji**. Predsedoval je cesar. Navzočni so bili vsi cislejtanski ministri in ogerski ministri Tisza, Szapary, Kemeny, Szende in Pecsy. Določil se je načrt zakona za utelesenje Bosne in Hercegovine v skupno colno oblast; nadalje načrt zakona o bosenski upravi. Zbornicam se bode predložila predloga, da se zdanje stanje armade obdrži do l. 1889.

Iz **Prage** se poroča, da je bil namesto odstopivšega kneza Schwarzenberga voljen v državni zbor Seičanski župan J. Gärtner z 223 glasovi. Baron Helfert je dobil samo devet glasov.

Kot novi minister vnanjih stvari bode baje baron Haymerle denes imenovan.

Poljski listi poročajo, da bode za prvo-sednika **državnega zbora** gotovo voljen grof Coronini. H konferenci poljskih državnih poslancev na Dunaji pride tudi več poljskih članov gospodske zbornice.

Vnanje države.

Ruski car je pozval k sebi v Livadijo carjeviča naslednika, kneza Lobanova in Dondukova, generala Kaufmana in Skobeleva in potem tudi vojnega ministra Miljutina, ter šefa velicega generalnega štaba, grofa Heydna. Angleškim listom se telegrafira, da se posvetujejo o jako važnih rečeh, — katerih, to ne vé nobeden, in za to novine zopet hudujejo nad Rusi, ker držé vse tako tajno.

Grška vlada je poslala vladam sledečo resolucijo: „Vladi grška in turška, želeč olajšati popravo mej Turško in Grško, kar želé evropske vlasti, izjavljati, da priznati trinajsti protokol berlinskega ugovora za podlogo razpravljanj.“ To resolucijo bodo grški odposlanci v prihodnji seji komisiji za popravo mej izročili.

Iz **Carigrada** se poroča, da je Savfet paša več poslanikom odgovoril, da Turčija ne bode zasedla vzhodnje Rumelije.

Večina **rumunskih** novin je zoper vladni načrt za rešenje židovskega vprašanja. Dne 27. t. m. so sekcije pretresavale óni vladni načrt; 6 teh sekcij je za načrt, 1 proti njemu. Javna seja bode v četrtek.

Angleška vlada namerava obe zbornici sklicati početkom meseca novembra, da se posvetuje z njima zaradi afganistanskih stvari.

Iz **Simle** javlja „R. Off.“ 27. t. m., da je več angleških vojakov, ki marširajo v Kybersoteski, zbolelo na koleri. Sicer pa tudi Afganistanci kažó, da se z lepa ne bodo udali.

Dopisi.

n. Iz **Ljubljane** 25. sept [Izv. dop.] (Zborovanje slovenskih učiteljev.) Denes je bilo privatno zborovanje slovenskih učiteljev v Ljubljani. Bili so namreč navadni letni občni zbori „kranjskega udovskega učiteljskega društva“, „slovenskega učiteljskega društva“ in „Narodne šole.“ Najprvo je bila sv. maša pri sv. Jakopu, katero je celebriral gospod prošt dr. Jarc. Potem so se učitelji — bilo jih je 25, največ iz ljubljanske okolice — zbrali v prostorih „katoliškega društva“ v dr. Ahačičevej hiši na „starem trgu.“ Najprvo je zborovalo društvo v pomoč učiteljskim udovam in sirotam. Zbor je vodil predsednik g. dr. Jarc, ki je poudarjal blagotvorno delovanje tega društva, ki ima zdaj 65 udov in lepo premoženje **39.000 gld.** V minolem društvenem letu se je udovam in sirotam dalo 990 gld. podpore. — Nova izvenredna podpora od 80 gld. se je dovolila nekdanjemu učitelju in orgljivcu, onemoglemu starčku

Krausu v Rudolfovem (očetu umorjenega sodnika dr. Krausa v Škofej Loki.) Miloščina od 20 gold. se je dala učiteljskej udovi Jerom. Stari odbor se je na novo potrdil; predsednik mu je gospod dr. Jarc, tajnik in blagajnik učitelj gospod Močnik. —

Okoli 1/2 11 ure prične se občni zbor „slovenskega učiteljskega društva“, katerega je vodil predsednik gospod Govekar. Iz blagajnikovega poročila se je razvidelo, da šteje društvo še 81 udov, da je do občnega zbora 46 udov letnino (1 gold.) redno plačalo, in da je 116 gld. društvenega premoženja, dasi ravno je društvo mnogo stroškov imelo. Tajnikovo poročilo je bilo še bolj veselo, kajti poročal je, da je odbor vsak mesec sejo imel, da je izdal knjižici: „Zemljepisna začetnica“ (ponatis iz prejšnjih letnikov „Učiteljskega tovariša“) pa „Cesar France Josip I.“, in da ima pripravljeno novo knjižico pod naslovom: „Poučno berilo“ — za učitelje in večje učence namreč. Vse te knjige dobé družabniki brezplačno. V rokopisu ima odbor tudi poslovenjeno II. serijo Hartingerjevih kmetijskih tabél.

Pogovor je bil pri tej priliki tudi o „Učiteljskem tovarišu“, ki je nekako naravni organ „slovenskega učiteljskega društva“, kajti urednik lista in tajnik društva sta ena in ista osoba. Bile so o tem časniku različne misli, katere pa niso vodile vsled domoljubja posameznih učiteljev do nikakršnega razpora. Na pismeni predlog učitelja g. Ranta sklenilo se je, prositi, da bi deželni šolski svet tudi učiteljem ljudske šole predplače dovoljeval. Nadalje se je pogovarjalo o tem, ali ne bi zemljevidi s hrvatskim tekstom našim šolam bolje ugajali, nego zemljevidi z nemškim tekstom. Nekoliko se je tudi razpravljalo o novem „drugem berilu.“ V odbor so bili voljeni gospodje: Govekar (predsednik), Stegnar (podpredsednik), Močnik (tajnik), Tomšič (blagajnik), Praprotnik, Kuhar, Borštnik, Lapajne in Levičnik. — Pri „Narodnej šoli“ je poročal o delovanju, o dohodkih in stroških predsednik gospod Stegnar.

Od raznih dobrotnikov, n. pr. od kranjske hranilnice (100 gold.), od banke Slavije (100 gld.), od šol in učiteljev je dobilo društvo 724 gld. dohodkov. Šolam in učiteljem se je pa razposlalo šolskega blaga za 613 gl. Premoženja ima društvo še 280 gld.

Volil se je zopet stari odbor, kateremu

„Oj te ljube préprostosti!“ zasmehuje Matilda.

„Ti li nijsem pravil, da moj okus ne bode tebi ugajal?“

„Tega nijsem trdila, strijc, tudi mojim očém je bela tantica ljuba, ali za tako priliko utegne biti morda vendar preveč préprosta.“

„Storita, kakor vama drago, otroka“, dé bankir vstajajoč. „Sem vam li uže povedal, da se posloví z nami gospod Dunkirk?“

Dekleti obledita.

„Zakaj?“ vpraša teta Ema.

„Strijc mu je umrl in sedaj prevzame njega naslov in imovino. Vrne se na Škotsko in skoraj nas pozabi v svojem novem dostojanstvu. Drugo soboto odpotuje.“

„Drugi dan po balu“, opomni teta.

„Res, bojim se, da nam pride poslé malo pred oči; opraviti ima mnogo, da uredi svoje stvari, predno otide v stari svet.“

Bankir ostavi sobo. Tudi obe dekleti se odpravita s težkim srcem v svoji spalnici.

V samoti svojih štirih sten séde Lola

poleg okna. Evgenij odpotuje! — Pred nekoliko meseci nij še znala, da nosi kateri človek na sveti njega ime; a sedaj jej nij bilo moči misliti si svetá brez njega. Nikdar se nij vpraševala, če ljubi sama in ako jo ljubi kedó drug. Sedaj je izpoznala, da nij več gospodarica svojemu srcu, in bitko je jokala o spominu bližnje ločitve.

Nasprotno je čutila Matilda v svojem srcu, da Evgenij ljubi sestričino, in ukrenila je zaprečiti, da se to nagnenje pred njega odhodom ne izjavi. Dokler je on prost, cvetelo je njej upanje.

„Predno gre domov, je néma videti“, divje vzklikne Matilda, „preje jo svojeročno zadušim!“

Tega jej še nij bilo treba, kajti, kadar je prišel Dunkirk obiskat obitelj, vedela je Matilda po listčje zabranjevati, da Lole nijso pozivali.

Strast Matildina je vzkipela malo ne do blaznosti; navzlic vsemu svojemu ponosu je imela jedva kreposti, da jo je brzдалa.

Nje namera je bila, prepričati Dunkirka, da Loli nij do njega, in da sebi zagotovi poslednji sestanek z njim. Lehko se je zgodilo oboje, samo da Lola ne pride na veselico.

Ali kakó bi to zaprečila? Oprava za „Undino“ je bila uže gotova, strijc Rudolf jej je pridél dragocenih biserov in koral. Obleka je bila vilinsko lepa, in Loli je bil trden namen, iti na bal, ako tudi je od tedaj, ko je izvedela, da odpotuje Dunkirk, bila na videz malomarna o vsem.

Pomembnega dné zarija je napočila.

Po zajutreku je tožila Lola, da jo boli glava, in šla je v svojo sobo.

„Res, škoda“, dejala je pomilovaje teta Ema. „Prinesem jej zdravil, da se okrepi.“

„Pustite, teta, to oskrbim jaz“, reče Matilda kar tako z lahka, „vendar potrpi malo nekoliko, morebiti se poleže bolehnost sama ob sebi.“

(Konec prih.)

je predsednik gospod Stegnar, tajnik in blagajnik pa g. Močnik.

Zborovanje se je končalo ob 1. uri.

Potem so se podali učitelji k skupnemu obedu v čitalnico, kjer je g. Praprotnik, kot meščan in mestni učitelj „bele Ljubljane“, napil došlim narodnim učiteljem s kmetov. G. Lapajne je pa odzdravil temu starosti slovenskega učiteljstva, ki uže 30 let deluje na javnem šolskem in literarnem polju slovenskem kot obče pripoznani, taktni in mirni voditelji slovenskega učiteljstva. S postrežbo čitalničnega gostilničarja, z jedjo in pijačo smo bili prav zadovoljni.

m. Iz ljubljanske okolice 25. septembra. [Izviren dopis.] (Nova kranjska šolska postava Vesteneckova) bode naredila precejšnje spremembe pri kranjskem učiteljstvu. Na njenej podlagi so se namreč učiteljske službe skoro vse drugače klasificirale, le pri malem številu učiteljskih služb je ostala ista plača. Vsled tega se bodo učitelji, provizorični in definitivni menda zelo predstavljali iz tako zvanih „službenih obzirov“ t. j. ker so se plače drugače uredile, in ker se še drugih vzrokov išče. Ako ima n. pr. učitelj višjo plačo, kakor je po novejši klasifikaciji odmenjena, dela se na to, da se ga prestavi na mesto, kjer je takšna plača ustanovljena, kakor jo on na sedanjem mestu uživa. Ako pa uživa manjšo plačo, kakor je zdaj na novo odločena, prestaviti ga utegnejo iz tega uzroka, ker bi mu na starem mestu baš vsled novega zakona dohodke zvišati morali. Ako je celó samo začasno nameščen, zgodi se to posebno lahko, ker provizorični učitelji nimajo nikakoršne zakonite pravice do stalnega uživanja svojih dohodkov. Takim začasnim učiteljem se zdaj po Kranjskem na podlagi novega zakona plače kar znižujejo ali pa se taki učitelji, čeravno imajo vsa postavna pričevala — kar iz služb — odpustčajo. Verjetno je, da se jih namerava zopet nastavljanje (najbrž na slabše službe), ako bodo zopet lepo prosili, a grdo je to, nečloveško je to, da se jim kar na enkrat o začetku šole, ko se je podučevanje uže začelo, službe odvzamejo in morda tudi plača za nekaj časa odtegne. Z novo postavo bode res deželni šolski svet mnogo prihranil, kadar jo bo izpeljal, ali za prestave iz službenih obzirov bode veliko potrošil in učiteljem prouzročil veliko skrbi, jeze, sitnosti, žalosti — in večkrat tudi materialne škode. Ali bode s tem morda šolstvu pomagano?!

Iz Cerknice 23. septembra. [Izvir. dopis.] „Mekužniki odišli so s poštnim vlakom k veselici v Borovnico, a mi pa korenjaški fantje udarili jo bomo čez goro tja k našim sosedom, da se z njimi vred denes veselimo praznika petletnega obstanka ondanjšega narodnega bralnega društva“.

Tako je 21. t. m. prijatelj moj možko svojo besedo zastavil in družba vesela zapela je: „Naglo bratje le na noge“. Hiteli smo, pozdravljaje naše holmce, gozde in bregove, tja proti gabrovskeji kapeli, in, dospевše na pokojišče, vabil nas je lepi razgled na miniševske doline, še jedenkrat posloviti se od tú in od našega starega samca — Javornika. — Bilo nas je pa četverokrat četvero, in petje naše, razlegajoče se od žleba do žleba, pričalo je, da idemo z radostnim srcem pozdravljat prijatelje. Hitro nam je minul čas, in hitreje nego smo mislili zagledali smo tebe, ljuba Borovnica, v katerej prebivajo znanci naši in čisto

zavedni sinovi naroda slovenskega. Prva naša skrb je bila priti tja, kjer se bode obhajala denašnja slavnost. V Lovro Vrbičevu hiši bili smo prijazno sprejeti. Po kratkem počitku vstopili smo v dvorano, ker pričeti se je imela veselica.

Predsednik društva g. B. pozdravil je došle goste in krepko poudarjal, da se nij treba bati, da bi to društvo zamogel izpodjesti zlobni zob sovraga, kajti samozavest Borovničanov je porok za to, da se bode to ljubko društvo izdržalo in vsestransko podpiralo, ker se je mej tekom petletnega obstanka izprevidelo, koliko da óno koristiti zamore v splošni razvoj in omiko ljubega slovenskega naroda, in ko nam je še potem g. Danilo M. v svojem zares izvrstnem govoru poudarjal, da narod naš mili mora dospeti do svojih pravic, je marsikateri gorko molil: „Bog te usliši, dragi prijatelj!“ —

Po dokončanej deklamaciji g. R., kateri je bil svojej nalogi popolnem kos, oglasili so se pevci. Tu pa klobuk raz glave! Petje ubrano, lepo, čisto, iznenadilo nas je. To so glasovi! Posebno ti tenor, kako mило si pel, zraven si pa tudi čutil, kaj si pel. Daj še peti mej brati in poj mnogokrat pri narodnih veselicah, ter mi verjemi, da ti bode narod hvaležen. Saj veš, da „tvoja ljudstva so prijatli“ — bratje ne

Čuden je bil potem prehod od tako milega petja do „komičnega prizora“. Tu pa si ti zatirani, a vendar le duševno zdravi slovenski kmetič kaj dobro nagajal policijskemu komisariju in biriču njegovemu. Udal si se bil popolnem v svojo rolo, in kako nezaupljivo si včasih pogledal na biriča, kakor da bi bil mislil, zdaj pa zdaj mi bo izročil uže od nasprotnikov napisani volilni listek, na katerem je kandidatom priporočena črna duša. —

Ljubljanski godci, pokažite pa zdaj vi, kaj da znate, je mimo mene skakaje brhka deklica nagovorila može resnega obraza, in — bum — bum — bum, pa pričel se je bil vriš in veselje mladega sveta.

Na prsi ljubica glavó.

Mi zdaj le vročo deni,

S prebelo mehko pa rokó,

Ljubó se me okleni. — —

Da bi le onega nagajivega deteta s krošnjo na hrbtu ne bilo vedno pri tacih veselicah! Odbor bi moral na to paziti, da mu še o pravam času zakliče: „hajdi ven“!

Ko je to veselo rajanje prebudilo Verbičevega petelina, razišla se je vesela družba, katera se je iz Ljubljane, Vrhnike, Logatca in iz drugih bližnjih in daljnih krajev ta dan zbrala na častitanje poštnim Borovničanom.

Gotovo nobeden slavnostnih gostov ne bode pozabil lepih ur, katere smo preživeli mej svojimi prijatelji v prijaznej dolini. K.

Domače stvari.

— (Javna tombola) na korist dobroteljskim napravam ljubljanskim se je v nedeljo popoldne vršila pri najlepšem vremenu z dobrim uspehom. Akopram je bila v obče udeležitev nekaj manjša, nego lansko leto, je prišlo vendar gotovo nad 7 tisoč ljudi. Kartel je bilo prodanih nad 8 tisoč. Ob določeni uri se je pričelo vzdigovanje števil in prva je bila 87. Tërne so zadeli gg. Ložar, Tekalčič, Richter, Traven in Kmetič; kvatërne gospa soproga deželnega gospoda predsednika in Liza Dobrletova pa gg. Nagy in Zupan. Kvintërne gospa Kraupova pa gg. Foregg in Malič. Na številko 80 je bila dobljena prva tombola od

mlade deklice Milke Elsnerjeve, ki je od velselja in iznenadjenja blede oglasila se za svoj dobitok. Drugo tombolo je dobila gdč. Lenka Dobrletova na številko 35. Zanimljivo je, da se letos za nobeden dobitok nijsta po dva oglasila, tako da nikoli nij bilo treba posebne odločitve. V poldrugi uri je bilo igranje končano. Oder, na katerem je komisija številke vzdigovala in oglašala, je bil lepo z zelenjem, s cesarskimi in narodnimi zastavicami okinčam. Ob strani, tik vrta poleg deželne hiše je bil kakor vlni za odličnejše občinstvo nastavljen velik oder s stoli, ki pa nijso bili kaj preveč zasedeni. Mestna godba je v Zvezdi svirala od 11. do 12. ure popoldne in od 1/2 2. do 3. popoldne. Čistega dohodka utegne ostati okolo 800 gld., od katere svote je četrt namenjena mestnemu zakladu za ubožne, ostanek pa društvu za pomoč in obskrbljavanje bolnikov, katerega društva vodstvu gre zasluga, da je na tak način izdatno pomnožilo društvene prihodke in ob enem pri nas uvedlo nove vrste ljudsko veselico. Da je bilo tudi dosti smeha, nij treba poudarjati, ker se je nekateri prezgodaj ali prekasno oglasil za dobitok, pa z dolgim nosom moral vrniti se z odra, na glasno radost slavnega občinstva.

— (G. Franju Grbicu), posestniku v Cerknici in znanemu operaemu pevcu, je umrl njega najmlajši in tudi jedini sinek Vladimir.

— (Na čast dr. Benjaminu Ipavcu), ki je prišel v soboto iz Gradca v Ljubljano, so improvizirali čitalniški tukajšnji pevci pevski večer v soboto, ki se je sijajno izvršil. Natančni popis priobčimo prihodnjič, ker nam denes prostora primanjkuje.

— (Okrajni zdravniki.) G. dr. Linhardt, doslé sanitetni asistent na Krškem, je imenovan za okrajnega zdravnika v Črnomelj, znani dr. Eržen pride v Kočevje na mesto pokojnega mučenika dr. Bučarja, g. dr. Pintar iz Radovljice gré za sanitetnega asistenta na Krško, tukajšnji sekundarij g. dr. Jelovšek pa na njegovo mesto v Radovljico.

— (S prvega nadstropja na tla padlo) je včeraj popoldne v hiši pri „starej zaponi“ dve leti staro dete, ali čuda! nič se nij poškodovalo, razen majhene praske na glavi. Nevidna roka čuva deco!

— (Na vinogradnej in sadjerejni šoli) na Slapu so razpisane 3, oziroma 5 ustanov po 120 gld. Ubogi učenci, sinovi kranjskih kmetov imajo pravico do teh ustanov; stari morajo biti najmenj 16 let in so morali dovršiti ljudsko šolo. Te štipendije se pa učencem dotičnim ne izplačajo, nego óni dobodo za ta denar živež, stanovanje in poduk v šoli. Sprejme se v to šolo tudi takih učencev, ki plačujejo po 120 gld. za hrano in stanovanje na leto in 20 gld. šolnine. Vnanji učenci plačujó samo po 20 gold. šolnine na leto. Slovenske prošnje se morajo vložiti, najbolje če osobno, do 15. t. m. pri vodstvu te šole.

Glasili v Ljubljani.

27. septembra: Aleksander baron Kuschland, zasebnik, 48 let st., v Florijanskih ulicah št. 14, za jetiko.

Tuji.

29. septembra:

Pri **slonu**: Gnad iz Trsta. — Martinz iz Pulja. — Kiki iz Beograda. — Carbonetti iz Sibenika. — Dolenec iz Trsta.

Pri **malici**: Metzeles iz Dunaja. — Alberti iz Gorice. — Truxa iz Gradca. — Daub iz Dunaja. — Schlesinger iz Celovca. — Herzler iz Prage. — Laube iz Dunaja. — Skubec iz Kočevja. — Krener iz Celovca. — Dr. Zindler iz Gradca. — Bräuer, Giesenbier, Langer iz Dunaja.

Pri **bavarskem dvoru**: Haar iz Dunaja.

Pri **avstrijskem cesarji**: Dermel iz Dunaja.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se začne naročevanje na zadnje četrtletje na „Slovenski Narod“.

Vse gg. naročnike prosimo, naročnino ob pravem času ponoviti, da bodo list redno v roke dobivali.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.

Za en mesec 1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta 4 gld. — „

Za en mesec 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.

Po pošti prejemani „ „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Dunajska borza 29. septembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67	gld.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	„	15	„
Zlata renta	81	„	20	„
1860 drž. posojilo	126	„	30	„
Akcije narodne banke	840	„	—	„
Kreditne akcije	268	„	—	„
London	116	„	85	„
Srebro	—	„	—	„
Napol.	9	„	31 1/2	„
C. kr. cekini	5	„	57 1/2	„
Državne marke	57	„	55	„

Štev. 5834.

(436—2)

Razpis

3 oziroma 5 deželnih ustanov, in več mest za plačujoče učence na deželni vinogradni in sadjerejski šoli na Slapu pri Vipavi.

Na deželni vinogradni in sadjerejski šoli na Slapu pri Vipavi s dveletnim podukom je za prihodnje šolsko leto, ki se prične dne 1. novembra t. l., izpraznenih troje, oziroma petero deželnih ustanov v letnem znesku po 120 gld.

Pravico do teh ustanov imajo ubogi sinovi kranjskih kmetovalcev, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja, in ki so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo, ustanove se ne izplačujejo na roko, ampak dotični dobivajo za to hrano, stanovanje in poduk v šoli.

Dalje je izpraznenih več mest za plačujoče učence, kateri plačujejo po 120 gld. na leto za hrano in stanovanje, in po 20 gld. šolnine na leto.

Sprejmo se tudi redni vnani učenci, ki plačujejo po 20 gld. šolnine na leto, in sicer za pol leta naprej.

Prošnjiki naj lastnoročno slovensko pisane prošnje do

15. oktobra 1879

že mogoče osebno izročé vodstvu deželne vinogradne in sadjerejske šole na Slapu.

Prošnjam je dodati rojstveni list ter pričevalo o čvrstem zdravju, lepem vedenju, ter o dovršeni ljudski šoli. Prošnjiki za ustanove morajo predložiti tudi ubožne liste, prošnjiki za plačujoča mesta pa zavezno pismo gledé vzdrževanja.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 16. septembra 1879.

Izgubilo se je

narejene obleke in sukna v vrednosti 300 gld., in sicer od tukajšnje redute do Senožec; kdor bo našel, naj prinese v Ljubljano k Alojziju Zagorcu, v gostilno pri reduti. Plača dobra. (454—2)

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Dva gospodarska pomočnika,

katera sta v trtoreji, kletarstvu in sadjereji popolnem, v splošnem kmetijstvu pa kolikor toliko izšolana, sprejmeta se pri dveh graščinah na Hrvatskem takoj v službo. Plača je pri obeh jednaka, namreč: 10 gld. na mesec, prosta gospodarska hrana, prosto gospodsko stanovanje s kurjavo, brezplačno perilo. Prednost imajo bivši absolvirani učenci deželne kranjske vinogradne in sadjerejske šole na Slapu. Z dotičnimi spričali podprte prošnje odpošljejo naj se do 15. oktobra t. l. pod adreso: Gospod Anton Kaučič, najemnik graščine Goriča, pošta Pregrada na Hrvatskem. (447—2)

Izurjen stenograf,

slovenščine zmežen, se išče za pisarnico dr. Josipa Serneca, advokata v Celji. (453—2)

Neki

organist, cantor in antifunator,

v teh treh službovanjih dobro izurjen, z izvrstnimi spričevali, takoj prevzame sebi primerno službo. Izvê se iz prijaznosti pri opravištvu „Slovenskega Naroda“. (457)

Gostilna „pri lipi“

v judovskih ulicah št. 5.

Zmirom frišno izvrstno carsko pivo, črez ulico po 22 kr. liter, v gostilni po 24 kr. Najboljše dolenjsko, bizeljsko, istrijsko in štajersko vino.

Izvrstna kuhinja, dobra obstrežba in vse po ceni.

Spoštovanjem

Karel Simon,

(456—1)

gostilnar.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celej Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lehkoma na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljatvi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natanko repasirane, ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzamemo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejšo regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhr) v težkih giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60.

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; tino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omarih, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minotih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

(321—8)

VON

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.